

UCHWAŁA NR 78/2025
PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ
z dnia 11 lutego 2025 r.

w sprawie sprawozdania partii politycznej Samoobrona Rzeczpospolitej Polskiej
o źródłach pozyskania środków finansowych w 2023 r.

Państwowa Komisja Wyborcza na podstawie art. 38a ust. 1 pkt 3 i ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1215)

postanawia

odrzuć sprawozdanie partii politycznej Samoobrona Rzeczpospolitej Polskiej o źródłach pozyskania środków finansowych, w tym o kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz o wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego w 2023 r. z **powodu** naruszenia art. 25 ust 1 ustawy o partiach politycznych.

Uzasadnienie

Partia polityczna Samoobrona Rzeczpospolitej Polskiej (EwP 433) przedłożyła Państwowej Komisji Wyborczej sprawozdanie o źródłach pozyskania środków finansowych, w tym o kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz o wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego w 2023 r. z zachowaniem terminu określonego w art. 38 ust. 1 ustawy o partiach politycznych. Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone według wzoru określonego w załączniku do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 27 września 2023 r. w sprawie sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych (Dz. U. poz. 2076). Żaden z uprawnionych podmiotów, wymienionych w art. 34a ust. 5 w związku z art. 38a ust. 1 ustawy o partiach politycznych, nie zgłosił zastrzeżeń do sprawozdania.

Państwowa Komisja Wyborcza, na podstawie przedłożonych dokumentów oraz dodatkowych wyjaśnień Partii, stwierdziła, co następuje.

W sprawozdaniu o źródłach pozyskania środków finansowych (z wyłączeniem Funduszu Wyborczego) partia polityczna Samoobrona Rzeczpospolitej Polskiej błędnie

wykazała, że w okresie sprawozdawczym pozyskała przychody w wysokości 4317,99 zł. Faktyczne przychody wyniosły 4215,99 zł i taka kwota powinna być wykazana w poz. 13 i 14 sprawozdania. Składały się na nie:

- środki pochodzące ze składek członkowskich w kwocie nieprzekraczającej w jednym roku od jednej osoby wysokości minimalnego miesięcznego wynagrodzenia za pracę pracowników: 490,00 zł;
- darowizny pieniężne: 3725,99 zł (w sprawozdaniu wpisano '0', natomiast w ramach uzupełnień i wyjaśnień do złożonego sprawozdania, w pozycji tej również błędnie wykazano kwotę 4317,99 zł).

Różnica w wysokości 102,00 zł pomiędzy wykazaną w sprawozdaniu a faktycznie uzyskaną wartością przychodów wynika z wliczenia przez Partię do swoich przychodów sumy kwot pobranych przez bank a następnie zwróconych opłat bankowych. Ponieważ zwrot naliczonych wcześniej opłat nie stanowi przychodu Partii, nie powinien być wykazany w sprawozdaniu.

Pozyskane środki gromadzone były na rachunku bankowym nr 85 1160 2202 0000 0005 5549 7613 prowadzonym w Millennium Bank SA. Większość wpłat dokonanych na rzecz Partii w okresie sprawozdawczym pochodziła, zgodnie z art. 25 ust. 1 ustawy o partiach politycznych, od obywateli polskich mających stałe miejsce zamieszkania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, które mieściły się w dopuszczalnym limicie wpłat i darowizn niepieniężnych od jednej osoby, określonym w art. 25 ust. 4 w związku z ust. 4a tej ustawy, a forma wpłat była zgodna z określoną w jej art. 25 ust.5.

W dniu 8 lutego 2023 r. na rachunek bankowy wpłynęła wpłata przesłana przelewem SEPA w wysokości 10 EUR, co stanowiło równowartość 45,99 zł, tyt. „spende (s. Wojciech Roman)”. Państwowa Komisja Wyborcza zwróciła się o wyjaśnienie jakie jest stałe miejsce zamieszkania darczyńcy. W odpowiedzi Przewodniczący Partii poinformował, iż darczyńca nie podał miejsca zamieszkania, ale „należy przyjąć, że młody człowiek mieszka w Polsce a jedynie jak wielu Polaków dorabia sobie pracując poza granicą kraju i najprawdopodobniej tam dokonał wpłaty”. Powyższe oznacza, że Partia nie zna faktycznego miejsca zamieszkania darczyńcy, a w konsekwencji, nie jest w stanie potwierdzić, że osoba ta spełnia wymogi art. 25 ust. 1 ustawy o partiach politycznych, który stanowi, że partii politycznej mogą być

przekazywane środki finansowe jedynie przez obywateli polskich mających stałe miejsce zamieszkania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej. W związku z brakiem potwierdzenia, że podmiot spełnia wymogi art. 25 ust. 1 ustawy o partiach politycznych Państwowa Komisja Wyborcza nie może uznać tej wpłaty za zgodną z przepisami ustawy.

Partia nie przedstawiła wykazu darczyńców zawierającego imię i nazwisko, miejscowość zamieszkania oraz kwotę wpłaty, natomiast w wykazie szczegółowym źródeł pozyskiwania środków finansowych pochodzących z darowizn pieniężnych wpłaconych bezpośrednio na rachunek bankowy Partii, wykazano 0 zł.

Partia w okresie sprawozdawczym nie pozyskała środków finansowych ani wartości niepieniężnych z innych źródeł. W pozostałych pozycjach sprawozdania wykazano „0”.

Ponadto, z historii rachunku bankowego Partii a także złożonych dodatkowych wyjaśnień wynika, że Przewodniczący Partii dokonał zakupu związanego z bieżącą działalnością Partii na kwotę 120,00 zł, który 10 lutego 2023 roku opłacił gotówką ze środków własnych, a następnie kwota środków wydatkowanych przez tę osobę na opłacenie skrytki pocztowej na rzecz partii Samoobrona Rzeczypospolitej Polskiej zwrócona była tej osobie przelewem ze wskazanego wyżej rachunku bieżącego Partii dnia 15 lutego 2023 roku.

Przyjęcie środków finansowych pochodzących z nieuprawnionych źródeł, tj. od osób niemających miejsca stałego zamieszkania w Polsce oraz od osób, co do których nie można ustalić czy spełniają kryteria umożliwiające im finansowanie partii politycznych, a zatem, między innymi, czy są obywatelami polskimi mającymi stałe miejsce zamieszkania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, stanowi naruszenie art. 25 ust. 1 ustawy o partiach politycznych. Podobnie przyjęcie przez Partię korzyści majątkowych niewymienionych w art. 25 ust 1 ustawy o partiach politycznych, polegających na sfinansowaniu przez osobę fizyczną zakupów na rzecz partii ze środków tej osoby narusza powołany przepis.

W przypadku partii Samoobrona Rzeczypospolitej Polskiej wskazane naruszenia stanowią przesłankę do odrzucenia sprawozdania finansowego na podstawie art. 38a ust 2 pkt 4 ustawy o partiach politycznych, ponieważ łączna wartość środków przyjętych przez Partię z naruszeniem przepisów ustawy przekroczyła 1% ogólnej kwoty jej

przychodów. Przepis ten ma przy tym charakter kategoriyczny i nie pozostawia żadnego marginesu ocen, np. uwzględniania tego, czy naruszenie prawa nastąpiło w sposób umyślny, czy też z powodu nieznamomości przepisów.

Stosownie do art. 39a ust. 1 ustawy o partiach politycznych, korzyści majątkowe przyjęte przez partię z naruszeniem przepisów tego aktu prawnego (razem 165,99 zł, czyli 45,99 zł + 120,00 zł) podlegają przepadkowi na rzecz Skarbu Państwa. Na podstawie art. 39a ust. 4 ustawy o partiach politycznych, partii przysługuje prawo dobrowolnego wpłacenia, w terminie 60 dni od dnia doręczenia mu uchwały Państwowej Komisji Wyborczej, na rachunek bankowy urzędu skarbowego właściwego dla siedziby partii, równowartości środków przyjętych z naruszeniem przepisów Kodeksu wyborczego. Potwierdzenie wpłacenia równowartości tych środków partia zobowiązana jest przedstawić Państwowej Komisji Wyborczej. W przypadku niedokonania dobrowolnej wpłaty tych środków, wszczęte zostanie postępowanie określone w art. 39a ust. 5 ustawy o partiach politycznych.

Dnia 7 stycznia 2024 roku, Partia poinformowała, że nie utworzyła Funduszu Wyborczego w związku z czym Państwowa Komisja Wyborcza nie wybrała biegłego rewidenta do sporządzenia sprawozdania w zakresie wpływów na Fundusz Wyborczy partii Samoobrona Rzeczypospolitej Polskiej. Partia w 2023 roku w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej zarejestrowała swój Komitet Wyborczy, ale nie zarejestrował on kandydatów. Komitet Wyborczy Samoobrona Rzeczypospolitej Polskiej nie dopełnił obowiązku złożenia sprawozdania finansowego, Pełnomocnik Finansowy KW Samoobrona RP złożył jedynie oświadczenie o braku przychodów, wydatków i zobowiązań finansowych. W poz. 57 sprawozdania Partii za 2023 r. wykazano jednak wydatki poniesione na opłaty bankowe z jej Funduszu Wyborczego w wysokości 148,80 zł, w związku z czym Państwowa Komisja Wyborcza zwróciła się o wyjaśnienie w tej sprawie. W odpowiedzi Przewodniczący Partii w piśmie z dnia 29 sierpnia 2024 r. poinformował, że kwota 148,80 zł została wpisana omyłkowo, natomiast rachunek Funduszu Wyborczego był otwarty przez jeden miesiąc i nie było na nim żadnych przepływów finansowych.

Wskazane wyżej nieprawidłowości oznaczają, że Partia sporządziła sprawozdanie niezgodnie ze stanem faktycznym. Naruszyła tym ustawowy obowiązek sprawozdawczy, określony w art. 38 ust. 1 ustawy o partiach politycznych w związku

z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdania o źródłach pozyskiwania środków finansowych.

Ponadto, partia polityczna Samoobrona Rzeczpospolitej Polskiej w okresie sprawozdawczym nie dopełniła obowiązku prowadzenia na jej stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej rejestru wpłat od osób fizycznych w kwocie przekraczającej w jednym roku 10 000 zł, z wyłączeniem składek członkowskich, o którym jest mowa w art. 25 ust. 6-13 ustawy o partiach politycznych, oraz rejestru umów, będącego zbiorczym zestawieniem informacji o umowach zawartych przez partię polityczną, o którym jest mowa w art. 27a tej ustawy. Partia nie widnieje bowiem wśród podmiotów zarejestrowanych w <https://www.bip.gov.pl/>, jak i w <https://www.gov.pl/web/bip>.

Państwowa Komisja Wyborcza, po ustaleniu powyższego na podstawie złożonego sprawozdania, dokumentów do niego dołączonych oraz dodatkowych wyjaśnień Partii, postanowiła jak w sentencji.

Od niniejszego postanowienia partii politycznej Samoobrona Rzeczpospolitej Polskiej przysługuje prawo wniesienia skargi do Sądu Najwyższego, w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia.

Przewodniczący
Państwowej Komisji Wyborczej

Sylwester Marciniak